

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.02.2001, sp. zn. 4 Tz 4/2001, ECLI:CZ:NS:2001:4.TZ.4.2001.1

Číslo: 26/2002

Právní věta:

Soud nemůže rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák. o výkonu podmíněně odloženého trestu odnětí svobody pouze na základě skutečnosti, že obviněný je trestně stíhán pro trestnou činnost spáchanou ve zkušební době podmíněného odsouzení. Soud je povinen vyčkat ukončení tohoto trestního stíhání, pokud nejsou splněny jiné důvody pro rozhodnutí, že se trest odnětí svobody, jehož výkon byl odložen, vykoná. Fikce, že se pachatel osvědčil (§ 60 odst. 3 tr. zák.), nemůže v takovém případě nastat, protože pachatel tím, že spáchal ve zkušební době další trestný čin, o němž je třeba nejdříve rozhodnout, zavinil, že soud nemůže rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák. To však neplatí, dojde-li během trestního stíhání tvořícího uvedenou překážku k zásadním průtahům v řízení zaviněným orgány činnými v trestním řízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.06.2001

Spisová značka: 4 Tz 4/2001

Číslo rozhodnutí: 26

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podmíněné odsouzení

Předpisy: § 60 odst. 1 tr. zák.
§ 60 odst. 3 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud zamítl stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ve prospěch obviněného P. K. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2000 sp. zn. 5 To 78/2000 v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karviné, pobočka v Havířově, pod sp. zn. 10 T 250/95.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Karviné, pobočka v Havířově, ze dne 22. 2. 1996 sp. zn. 10 T 250/95 byl obviněný P. K. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák. a byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 20 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 3 let.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 5. 1996 sp. zn. 5 To 144/96 byl z podnětu odvolání obviněného P. K. podle § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř. ve výše uvedeném napadeném rozsudku zrušen celý výrok o trestu a obviněnému P. K. byl nově uložen trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání dvou let.

Usnesením Okresního soudu v Karviné, pobočka v Havířově, ze dne 4. 1. 2000 sp. zn. 10 T 250/95 bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 tr. zák. tak, že obviněný P. K. vykoná trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, uložený mu s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou roků rozsudkem téhož soudu ze dne 22. 2. 1996 sp. zn. 10 T 250/95 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 5. 1996 sp. zn. 5 To 144/96. Pro výkon tohoto trestu byl zařazen do věznice s dozorem.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 1. 2000 sp. zn. 5 To 78/2000 byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta stížnost obviněného P. K. proti shora citovanému usnesení Okresního soudu v Karviné, pobočka v Havířově.

Proti tomuto usnesení podal ministr spravedlnosti České republiky stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného P. K. Vytkl v ní porušení zákona v ustanoveních § 2 odst. 4, odst. 6 a § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. ve vztahu k ustanovení § 60 odst. 1, odst. 3 tr. zák.

Ve stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti poukázal mimo jiné na to, že při přezkoumání stížnosti napadeného usnesení krajský soud nepostupoval řádně podle ustanovení § 147 odst. 1 písm. a), b) tr. ř., neboť jako nadřízený orgán nepřezkoumal správnost výroku napadeného usnesení samého ani řízení, které mu předcházelo. Nejistil, že soud prvního stupně nepostupoval jako orgán činný v trestním řízení tak, aby věc byla projednána co nejrychleji a s plným šetřením občanských práv ve smyslu § 2 odst. 4 tr. ř., a také nehodnotil důkazy podle svého vnitřního přesvědčení po pečlivém zvážení všech okolností případu jednotlivě i v celkovém souhrnu ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. V důsledku toho došlo k zásadnímu porušení zákona v ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák., podle něhož v případě nerozhodnutí podle § 60 odst. 1 tr. zák. soudem ve lhůtě do jednoho roku od skončení zkušební doby nastává fikce, že se podmíněně odsouzený osvědčil, pokud na takových průtazích odsouzený nenese vinu. V daném případě ve věci vedené pod sp. zn. 10 T 250/95 plynula zkušební doba podmíněného odsouzení od 2. 5. 1996 do 2. 5. 1998 a jednoroční lhůta od jejího skončení tedy uplynula dnem 2. 5. 1999. Rozhodnutí podle § 60 odst. 1 tr. zák. o přeměně trestu bylo učiněno až 4. 1. 2000 okresním soudem a 28. 1. 2000 je potvrdil krajský soud. Tato rozhodnutí tedy byla vydána v době, kdy fikce osvědčení již nastala. Podle obsahu trestního spisu bylo soudu ještě v době průběhu zkušební doby zřejmé, že obviněný je znovu stíhán pro závažnou trestnou činnost spáchanou ve zkušební době, že v této době také již byl ve vazbě a soudu tedy mohl být k dispozici. Nelze proto předpokládat jeho zavinění na průtazích vzniklých v rozhodování podle § 60 odst. 1 tr. zák.

V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil, že napadeným usnesením a v řízení mu předcházejícím byl ve výše uvedeném směru porušen zákon, aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. napadené usnesení zrušil stejně jako obsahově navazující rozhodnutí a dále aby postupoval podle § 270 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud České republiky z podnětu podané stížnosti pro porušení zákona v souladu s ustanovením § 274 tr. ř. v neveřejném zasedání přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon porušen nebyl.

Podle § 60 odst. 1 tr. zák., jestliže podmíněně odsouzený vedl ve zkušební době řádný život a vyhověl uloženým podmínkám, vysloví soud, že se osvědčil; jinak rozhodne, a to popřípadě již během zkušební doby, že se trest vykoná.

Podle § 60 odst. 3 tr. zák., neučiní-li soud do roka od uplynutí zkušební doby rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl podmíněně odsouzený vinu, má se zato, že se podmíněně odsouzený osvědčil.

Okresní soud v Karviné, pobočka v Havířově, postupoval v souladu s výše uvedenými zákonnými ustanoveními. Dne 2. 5. 1998 uběhla obviněnému zkušební doba, dne 10. 6. 1998 byly soudcem učiněny příslušné dotazy na chování obviněného P. K. ve zkušební době, 1. 9. 1998 bylo zjištěno, že se obviněný nachází ve vazební věznici, 16. 12. 1998 obdržel okresní soud od Krajského soudu v Ostravě obžalobu, 1. 12. 1999 obdržel rozsudek Krajského soudu v Ostravě a rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. 9. 1999 sp. zn. 2 To 91/99. Tímto rozsudkem byl obviněný P. K. pravomocně uznán vinným trestnými činy podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 3 písm. b) tr. zák. a podle § 250 odst. 1, odst. 4 tr. zák. a byl odsouzen za tyto trestné činy a za trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1, 2 tr. zák., ohledně něhož zůstal napadený rozsudek nezměněn, k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 5 roků a 10 měsíců se zařazením do věznice s ostrahou, k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu provozování živnosti nákup a prodej zboží za účelem jeho dalšího prodeje v trvání 3 roků. Posuzované trestné činy obviněný P. K. páchal v době od 12. 6. 1997 do 26. 3. 1998, tedy ve zkušební době, která podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 5. 1996 sp. zn. 5 To 144/96 běžela obviněnému P. K. od 2. 5. 1996 do 2. 5. 1998.

Nepodaří-li se soudu rozhodnout podle § 60 odst. 1 tr. zák., že odsouzený vykoná původně podmíněně odložený trest odnětí svobody, před uplynutím jednoho roku od konce zkušební doby (§ 60 odst. 3 tr. zák.), musí dříve, než rozhodne po této lhůtě, vyřešit jako předběžnou otázku, zda na tom měl podmíněně odsouzený vinu. Tuto předběžnou otázku správně vyřešily soudy obou stupňů tak, že vina byla na straně podmíněně odsouzeného P. K., neboť běželo jeho trestní stíhání až do 7. 9. 1999, kdy byl pravomocně uznán vinným ze spáchání trestných činů ve zkušební době posuzovaného podmíněně odsouzení. Následně pak rozhodl Okresní soud v Karviné, pobočka v Havířově, bez zbytečných průtahů 4. 1. 2000, když výše popsaný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci obdržel 1. 12. 1999. Se zřetelem na jednu ze základních zásad trestního řízení - presumpci neviny (§ 2 odst. 2 tr. ř.) nemohl Okresní soud v Karviné, pobočka v Havířově, rozhodnout ve lhůtách uvedených v § 60 odst. 1, 3 tr. zák. o výkonu podmíněně odloženého trestu odnětí svobody pouze na základě trestního stíhání obviněného P. K. bez pravomocného rozhodnutí o jeho vině a trestu.

Dále se Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda v trestním řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 36 T 24/98 a u Vrchního soudu v Olomouci pod sp. zn. 2 To 91/99 nedošlo k průtahům v řízení zaviněným orgány činnými v trestním řízení. V takovém případě by pak obviněný P. K. nemohl mít vinu ve smyslu ustanovení § 60 odst. 3 tr. zák. na tom, že soud do roka od uplynutí zkušební doby neučinil rozhodnutí podle § 60 odst. 1 tr. zák. Žádné takové průtahy v řízení však Nejvyšší soud nezjistil. Se zřetelem na výše uvedené nezbylo Nejvyššímu soudu, než podle § 268 odst. 1 tr. ř. stížnost pro porušení zákona zamítnout, neboť zákon porušen nebyl.